

معاون محترم بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ...

موضوع: آیین نامه غربالگری نوزاد بستری در بیمارستان، برای بیماری PKU

با سلام و احترام

با تشکر از همکاری حضرتعالی و همکارانتان در جهت پیشبرد برنامه کشوری پیشگیری و کنترل بیماری فنیل کتونوری به منظور افزایش پوشش غربالگری نوزادان و با توجه به بستری شدن چند روزه تعدادی از نوزادان در بخشهای بیمارستانی، آیین نامه غربالگری این دسته از نوزادان که ضمیمه دستورالعمل کشوری است (پیوست یک)، جهت بهره برداری و اقدام مقتضی ارسال می گردد. ضروری است در راستای اجرای بهتر این آیین نامه و دستورالعمل مرتبط، موارد زیر مورد توجه قرار گیرد:

- ۱- آموزش نمونه گیران بیمارستانی، تامین مواد مصرفی، انتقال نمونه به آزمایشگاه و فراخوان موارد مشکوک به عهده معاونت بهداشتی می باشد.
- ۲- هزینه انجام آزمایشات توسط بیمارستان از والدین اخذ گردد.
- ۳- نحوه انتقال نمونه ها از بیمارستان به آزمایشگاه با مشورت با مسئولین مرتبط در بیمارستان و بر اساس شرایط دانشگاه با پیشنهاد کارشناس ژنتیک و موافقت مسئول گروه بیماری ها، رییس شبکه بهداشت آن حوزه، پس از تصویب معاونت بهداشتی تعیین گردد.
- ۴- الزامی است نمونه گیر بیمارستان در مورد ضرورت انجام نوبت دوم نمونه گیری در روز ۸-۱۴ تولد نوزاد به والدین تاکید جدی نماید و مراجعه والدین به مراکز نمونه گیری در صورت ترخیص نوزاد از بیمارستان را نیز مورد تاکید قرار دهد و از درک وی نسبت به این امر مطمئن گردد.
- ۵- نمونه موارد غربالگری شده با فرم شماره یک غربالگری (پیوست ۲، فرم مشترک غربالگری) به آزمایشگاه ارسال شود و همچنین فرم مربوط به ثبت نمونه های بیمارستانی (پیوست ۳ و ۴، فرم اختصاصی PKU) به صورت دو برگی تکمیل و یک برگ آن در بیمارستان بایگانی شود و یک برگ دیگر به معاونت بهداشتی/ مرکز بهداشت ارسال گردد.
- ۶- ضروری است آزمایشات غربالگری در آزمایشگاه منتخب غربالگری استان انجام شود. تاکید می نماید که انجام آزمایش غربالگری در آزمایشگاه غربالگری استان حتی در شرایطی که بیمارستان قادر به انجام آزمایش یاد شده می باشد، ضروری است.

۷- بیمارستان موظف است نمونه های اخذ شده را حداکثر ظرف ۷۲ ساعت به آزمایشگاه منتخب غربالگری ارسال نماید و آزمایشگاه نیز باید پاسخ آزمایشات غیر طبیعی را حداکثر ظرف ۷۲ ساعت به بیمارستان و همزمان مرکز بهداشت شهرستان اعلام نماید.

۸- معاونت بهداشتی با همکاری آزمایشگاه غربالگری موظف است جواب آزمایش نمونه های بیمارستانی اعم از طبیعی یا غیرطبیعی، را آخر هر ماه به بیمارستان گزارش نماید. این تمهید برای آن اتخاذ شده است که در صورت مراجعه والدین برای اخذ جواب، بیمارستان قادر به پاسخ گویی باشد. لازم است فرایند های مربوطه دقیقاً در بیمارستان ترسیم شود و مرکز بهداشت شهرستان در ترسیم فرایند ها و تطبیق آن با دستورالعمل کشوری مشارکت نماید. جواب آزمایشات باید تا یک سال در بیمارستان نگهداری شود و بعد از آن می تواند معدوم شود.

۹- در صورتی که نتیجه آزمایش غیرطبیعی باشد، کارشناس مرکز بهداشت موظف است پی گیری و فراخوان والدین را رسماً به عهده گرفته و اقدامات ضروری مطابق با دستورالعمل کشوری را تا نتیجه نهایی انجام دهد.

۱۰- در صورتی که نوزادی در بیمارستان بستری شده باشد، همواره نیاز به نمونه گیری مجدد دارد و نمونه گیر مرکز بهداشتی درمانی ویژه نمونه گیری در فرم شماره دو مشترک (پیوست دو) قسمت نیاز به نمونه مجدد ستون ۷ را باید علامتگذاری نماید. اگر نمونه اول نوزاد در بیمارستان اخذ شده باشد و برای نمونه مجدد به مرکز نمونه گیری مراجعه نموده باشد، اطلاعات مربوطه در ستون های ۱۱، ۱۲ و ۱۳ و اگر این نمونه، بار اول غربالگری بوده و نوزاد تنها سابقه بستری در بیمارستان داشته و هم اکنون مرخص شده است اطلاعات وی در ستون های ۸، ۹ و ۱۰ ثبت گردد. اطلاعات نمونه اول نوزادانی که در بیمارستان نمونه گیری می شوند در فرم ثبت موارد غربالگری نوزادان بستری در بیمارستان (پیوست سه) و دفتر ثبت پیگیری موارد مشکوک و نیازمند پیگیری PKU و سایر هیپرفنیل آلانینمی ها توسط کارشناس مرکز بهداشت (پیوست دو) ثبت گردد. در این دفتر مواردی که در بیمارستان غربالگری شده اند در قسمت بستری در بیمارستان و مواردی که سابقه بستری در بیمارستان داشته ولی نمونه اول آن ها در مرکز بهداشتی درمانی ویژه نمونه گیری اخذ شده است در قسمت موارد خاص ثبت گردد.

۱۱- این آیین نامه در یازده بند جهت بهره برداری برای غربالگری نوزاد بستری در بیمارستان تدوین شده و از زمان ابلاغ در بیمارستان های مرتبط تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی لازم الاجرا می باشد. مسئولیت تشییت فرایند ها، نظارت و حسن انجام کار، معاونت های درمان و بهداشت بطور مشترک بر اساس دستورالعمل کشوری و نامه شماره ۳۰۰/۶۱۲۳/د می باشند.

دکتر علی اکبر سیاری
معاون بهداشت
رئیس مرکز غربالگری